

موضوع: مسائل مستحدثه / تغییر جنسیت

جلسه هشتم، ۱۰ دی ۱۳۹۸

استاد سید احمد خاتمی

مسألة ۲- لو فرض العلم بأنه داخل قبل العمل في جنس مخالف و العملية لا تبدل جنسه بآخر بل تكشف عما هو مستور فلا شبهة في وجوب ترتيب آثار الجنس الواقعي و حرمة آثار الجنس الظاهر، فلو علم بأنه رجل يجب عليه ما يجب على الرجال و يحرم عليه ما يحرم عليهم و بالعكس، و أما وجوب تغيير صورته و كشف ما هو باطن فلا يجب إلا إذا توقف العمل بالتكاليف الشرعية أو بعضها عليه و عدم إمكان الاحتراز عن المحرمات الإلهية إلا به فيجب [1].

سخن پیرامون تغییر جنسیت بود. اگر کسی جنسیت خود را قبل از جراحی می شناسد به عبارت دیگر می داند مرد یا زن است ولی در ظاهر نشان نمی دهد مرد یا زن باشد. در این صورت باید به واقع عمل کند یعنی در واقع مثلاً می داند زن است باید خود را بپوشاند گرچه در ظاهر مرد است. باید به تکلیف واقعی خود عمل کند، نه به آنچه در ظاهر نشان می دهد. یعنی آلت انوئیت پشت پوست مخفی شده است و در ظاهر از آنچه از ذکوریت نشان می دهد چیزی غیر از عضو زیادی نیست. یا در واقع مرد است و انوئیت نشان می دهد حق ندارد مثلاً حمام زنانه برود با این استدلال که زن است. به عبارت دیگر ذکوریت و انوئیت امر واقعی و حقیقی است. باید پایید به این امر واقعی و حقیقی بماند. بر چنین شخصی حرام است آثار جنس ظاهر را به نمایش بگذارد یعنی در واقع زن است و حجاب نداشته باشد یا در نماز حجاب لازم را رعایت نکند. اگر در ایام عادت که خون می بیند نگوید که مرد است و این خون قروح و جروح است. باید همان که در واقع هست را رعایت کند حتی اگر هنوز عمل جراحی صورت نگرفته که انوئیت او را نشان بدهد. الآن آنچه آشکار است ذکوریت او است ولی می داند این عضو زاید، را باید با جراحی بردارد و انوئیت خود را آشکار بکند و محور قرار بدهد و آنچه یک زن باید به آن عمل بکند باید به آن عمل کند گرچه نوبت جراحی یک سال طول بکشد. در این مدت به وظیفه خود باید عمل کند وظیفه او هم فقط منحصر در پوشش نسیت مثلاً پدر خنثی از دنیا برود. یک پسر و یک دختر ورثه باشد پسر که در ظاهر دختر است باید به وظیفه خود در باب ارث عمل کند. امام راحل در این مساله می فرماید کسی که می داند در واقع مرد و لو انوئیت او آشکار است حرام است مثلاً به حمام زنانه برود. در این صورت نمی تواند چوت ذکوریت او آشکار نشده است بنابراین رفتار زنانه داشته باشد در مجالس زنانه شرکت کند و لمس یا زنان داشته باشد. مستند فتوای امام راحل در این مساله قضایا قیاساتها معها یعنی ذکوریت و انوئیت امر واقعی است و امر اظهاری نیست. ذکوریت اگر در پشت پرده پوست

مستور باشد واقعیت را عوض نمی کند و عمل او تغییر جنسیت نیست بلکه اظهار جنسیت است. بحث دیگر اینکه آیا واجب است تکلیف را یکسره کند و اظهار کند ذکوریت یا انوئیت را اظهار کند؟ بما هو هو واجب نیست. و شاید دوست داشته باشد با همین وضعیت زندگی کند دلیلی بر وجوب نیست. اگر عمل به تکالیف گونه ای باشد نیاز به اظهار داشته باشد مثلا در سفر حج باشد در میان مردان قرار بگیرد نیاز به اظهار داشته باشد البته حضور در جمع زنان فرق می کند چون لباس دوخته شده بر زن حرام نیست که بپوشد. اگر بخواهد در جمع مردان قرار بگیرد لازم است دوخته شده را نباید بپوشد. بنابراین باید مشخص شود که در زمره مردان یا زنان است که هر یک احکام خود را دارد. امام راحل می فرماید انجام تکالیف واجب و ترک محرمات متوقف بر اظهار کردن باشد واجب است.

بحث سوم این است پزشک برای عمل جراحی با اینکه جنسیت او معلوم است آیا پزشک همجنس لازم است؟ اگر می توانند موازین شرعی را رعایت کنند مثلا اگر غیر بالغ و یا همسر او پزشک باشد اشکال ندارد. اگر پزشک همجنس نباشد بخاطر اضطرار پزشک غیر همجنس می تواند جراحی کند.

مسألة ۳ - لو تزوج امرأة فتغير جنسها فصارت رجلا بطل التزويج من حين التغيير و عليه المهر تماما لو دخل بها قبل التغيير، فهل عليه نصفه مع عدم الدخول أو تمامه؟ فيه إشكال، و الأشبه التمام، و كذا لو تزوجت امرأة برجل فغير جنسه بطل التزويج من حين التغيير، و عليه المهر مع الدخول، و كذا مع عدمه على الأقوى [2].

مساله سوم اگر مرد با خنثایی ازدواج کند و بعد مدتی که با هم زندگی کرده اند، با عمل جراحی معلوم شد این زن مرد بوده است. در این صورت باید و بلافاصله از یکدیگر جدا بشوند. لکن فقط به اینجت ختم نمی شود چون این شخص که مرد شده زن بوده و قبل معین شدن جنسیت مهر برای او معین شده بود باید تمام مهر را به این مردی که قبلا زن بوده است. اما اگر هنوز دخول صورت نگرفته است آیا مهر تمام است یا تمام نیست؟ امام راحل می فرماید اقوی این است که مهر را باید به او بدهد.

برخی تعبیر امام راحل در این مساله چنین معنی کرده اند که تغییر جنسیت خود بخود صورت گرفته باشد ولی ضرورتی به این توجیه نیست بلکه با عمل جراحی تغییر جنسیت می کند. امام راحل از زمانی که تغییر جنسیت محقق شده است علقه زوجیت باطل می شود چون تزویج حدوثا و بقاء گره خورده به مذکر بودن مرد و مونث بودن زوجه است. کلام در دو صورت مساله مطرح می شود یکی در آنجایی که مهر تمام است در این صورت مانند نکاح های دیگر قبل از تغییر دخول کند و اگر تغییر قبل از دخول باشد آیا نصف مهر یا تمام مهر متعین می

شود؟ محل اشکال است و اشبه تمام مهر متعین است. بنابراین اشکال در این مساله در قبل از دخول است اما در صورت های دیگر ازدواج قبل از دخول نصف مهر متعین می شود. ادامه بحث در جلسه آینده خواهد بود

[1] تحریر الوسيلة - ط نشر آثار، الخميني، السيد روح الله، ج ۲، ص ۶۶۸.

[2] تحریر الوسيلة - ط نشر آثار، الخميني، السيد روح الله، ج ۲، ص ۲۶۹.